

Σταύρος Αντώνιος 1927

ANNA NOTARA

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗΝ ΧΡΟΝΩΝ, ΕΚ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ Ε. LEGRAND

Διασκευή ΑΝΤΩΝΙΟΥ Α. ΣΤΑΜΟΥΛΗ

εμ 98 Φαρ-
νακας περίο
δικτ Ν. Νέρ
κη

Σελ
1827

ΜΗΣΤΗ κατά την νεότητά της ή "Αννα Νοταρά, τοῦ τελευ-
ταίου ἡμῶν Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολό-
γου, καὶ προσθέτουσα, ὡς ἐκ τούτου, κατὰ τὸν Βελούδον, εἰς τὸ
ὄνομά της καὶ τὸ τοῦ Παλαιολόγου, ἡ ὑψηλὴ αὐτῇ δέσποινα τοῦ
Βυζαντίου ἐγκατέλειπε τὴν Κωνσταντινούπολιν ὀλίγον πρὸ τῆς
'Αλώσεως, σταλεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς της εἰς Ρώμην καὶ φέρουσα
μεθ' ἑαυτῆς πλούτον πολὺν καὶ ἀντικείμενα πολύτιμα. Ἐκεῖ ἤλ-
θεν εἰς συνάντησίν της ἀργότερον ὁ ἀδελφός της 'Ιάκωβος, κα-
τορθώσας νὰ διαφύγῃ, κατὰ τὸν Κρούσιον, τοὺς ὄνυχας τοῦ Κα-
τακτητοῦ.

Ὡς γνωστὸν πολλοὶ ἦσαν οἱ εἰς 'Ιταλίαν καταφυγόντες μετὰ
τὴν Ἀλωσιν Ἕλληνες, καὶ ἡ "Αννα Νοταρά συνέλαβε τὴν ἀλη-
θῶς πατριωτικὴν καὶ Ἑλληνοπρεπῆ ιδέαν νὰ συναθροίσῃ περὶ
ἑαυτὴν τὰ λείψανα αὐτὰ τοῦ μεγάλου μας Ἑθνους, reliquias Da-
naum, καὶ ἰδρύσῃ οὕτω μικρὰν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν ἐν μέσῃ
'Ιταλίᾳ, ὑπενθυμίζουσας οὕτω εἰς αὐτοὺς τὴν Πατρίδα, τῆς ὁποί-
ας ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποχωρισθῶσι.

Πράγματι ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Δημοκρατίας
τῆς Σιένης, πρὸς ἣν ἀπέστειλε τὸν Φραγγούλιον Συρόπουλον, με-
τὰ ἐντολὴν νὰ τύχῃ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ της 'Ιακώβου τὴν
παραχώρησιν τοῦ ἐρειπωμένου κάστρου τοῦ Montacuto, τὸ ὁ-
ποῖον εἶχε σκεφθῇ νὰ ἀνακαινίσῃ καὶ ἐγκαταστήσῃ ἐν αὐτῷ ἑκα-
τὸν τοῦλάχιστον οἰκογενείας. Θὰ ἴδρυνεν οὕτω Ἑλληνικὴν Ἀποι-
κίαν, περικλειομένην ἐν τούτοις ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Δημοκρατίας
τῆς Σιένης. Ἡ Ἑλληνικὴ αὐτὴ Ἀποικία θὰ ἐκυβερνᾶτο κατὰ
τοὺς ἰδίους της νόμους, θὰ ἀνεγνώριζεν ὅμως τὴν ἐπικυριαρχίαν
τῆς Δημοκρατίας, πρὸς ἣν ἀνελάμβανεν ὀφισμένους ὑποχρεώσεις.

Αἱ διαπραγματεύσεις αὗται πράγματι ἐπέτυχον, καὶ δι' ἐγγρά-
φου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 'Ιουλίου 1472 ἡ Δημοκρατία τῆς Σιέ-
νης παρεχώρει εἰς τὴν "Ανναν Νοταρά τὴν περιφέρειαν καὶ τὸ
κάστρο Montacuto, τὸ ὁποῖον ἐξήτει. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀποκα-
λεῖται "olim sponsa Imperatoris Romeorum et Constantino-
polis, et filia quondam illustris principis domini Luce magni
ducis Romeorum." (Τὸ 1869 ὁ G. Gaye ἐδημοσίευσεν τὸ πλῆ-
ρες κείμενον τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ).

Κατὰ τὸν Legrand φαίνεται διὰ λόγους ἀγνώστους ἡ Ἑλλη-
νικὴ αὐτὴ Ἀποικία, τὴν ὁποίαν τόσον πατριωτικῶς ἡ "Αννα Νο-
ταρά ἐμελέτα νὰ ἰδρύσῃ, δὲν ἐπραγματοποιήθη. Μέχρι τοῦδε τοῦ-
λάχιστον οὐδεμίαν μνηεὶν τῆς ἰδρύσεώς της ἀνευρίσκομεν. Ἐν

τούτοις ἡ πατριωτικὴ αὐτῇ σκέψις καὶ μόνη δεικνύει τὰ αἰσθή-
ματα τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς θυγατρὸς τοῦ Βυζαντίου. Βεβαιούμεθα
ἐξ ἄλλου ὅτι διέθετε τὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς τοῦτο οἰκονομικά
μέσα, καίτοι ὁ αἰδίδιμος Σάθας, ἐν τῇ «Τουρκοκρατουμένη Ἑλλά-
δι» ἀναφέρει, ὅτι ἡ Βενετία τῇ εἶχε παραχωρήσει ἐπίδομα πρὸς
διατροφὴν.

Κατὰ τὸ 1475 ἡ "Αννα Νοταρά διέμενε ἐν Βενετίᾳ, διότι κατὰ
τὴν 8 'Ιουλίου τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἡ κυβέρνησις τῆς Δημοκρατί-
ας ἐπέτρεψε δι' αὐτὴν καὶ τὴν Εὐδοκίαν Καντακουζηνήν, σύζυ-
γον τοῦ Ματθαίου Σπανδουγγίνῃ, νὰ ἔχωσιν ἴδιον παρεκκλήσιον,
ὅπου ἡ Θεία Λειτουργία θὰ ἐτελεῖτο κατὰ τὸ Ὁρθόδοξον δόγμα,
χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιτρέπεται κατ' αὐτὴν ἡ παρουσία ἄλλων Ἑλλή-
νων. Τὸ προνόμιον αὐτὸ ἀφηρέθη τὸ 1478 ἀπὸ τὰς εὐγενεῖς αὐ-
τῆς Ἑλληνίδας, ταῖς παρεχωρήθη ὅμως ἐκ νέου τὴν 27 Σεπτεμ-
βρίου 1480 καὶ 26 Μαΐου 1489, ὅπως τοῦτο γίνεται γνωστὸν ἐκ
τῶν Βενετικῶν Ἀρχείων.

Κατὰ 'Ιούλιον τοῦ 1499 ἐξετυπώθη ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον,
«Ἐκτελεστικὸν Μῆμα Κατὰ τὴν Ἀποικίαν τῆς Πάνυ Ὠφέλιμον», τὸ ὁ-
ποῖον φέρει τὴν κατωθὶ σημείωσιν:

Τὸ μέγα ἐτυμολογικὸν ἐντυπωθὲν πέραν εἴληφε ἤδη σὺν Θεῷ
ἐν Βενετίᾳ: ἀναλώμασι μὲν τοῦ εὐγενοῦς καὶ δοκίμου ἀνδρὸς κυ-
ρίου Νικολάου Βλαστοῦ, τοῦ Κρητός: παραινέσει δὲ τῆς λαμπρο-
τάτης καὶ σωφρονεστάτης κυρίας "Αννης, θυγατρὸς τοῦ πανσε-
βεστάτου καὶ ἐνδοξοτάτου κυρίου Λουκά Νοταρά, ποτὲ μεγάλου
δουκὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως: πόνῳ δὲ καὶ δεξιότητι Ζαχα-
ρίου Καλλιέργου, τοῦ Κρητός: τῶν λογίων ἀνδρῶν χάριν, καὶ λό-
γων Ἑλληνικῶν ἐφιεμένων. Ἐτεῖ δὲ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσε-
ως χιλιοσῶ τετρακοσιοσῶ ἐννενηκοστῶ ἐννάτῳ Μεταγεγνητῶ-
νος ὀγδόῃ ἰσταμένου». Ὁ Legrand φρονεῖ, ὅτι ἡ "Αννα Νοτα-
ρά ὑπεβοήθησε τὸ ἐν Βενετίᾳ νέον Ἑλληνικὸν Τυπογραφεῖον
τοῦ Ζαχαρίου Καλλιέργη καὶ Νικολάου Βλαστοῦ, Κρητῶν, ὅχι μό-
νον διὰ λόγων.

Ὁ Legrand εἰκάζει, ὅτι ἡ "Αννα Νοταρά ἀπέθανεν ἐν Βενε-
τίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16ου αἰῶνος.

Εἶναι λυπηρὸν, ὅτι τόσον ὀλίγαι πληροφορίαι μᾶς ἔχουσι περι-
σωθῇ περὶ τῆς εὐγενοῦς τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν ψυχὴν Ἑλληνί-
δος ταύτης, τῆς ὁποίας ἡ δράσις φαίνεται τόσον πατριωτικὴ καὶ
Ἑλληνοπρεπής.

Νέα Ὑόρκη.

Ἀστόρια, 18 Ἰανουαρίου 1930

Ἀγαπητὲ κ. Σταμούλη·

Εὐχαρίστως δίδω τὰς ζητούμενας πληροφορίες·

A)	Κανονικαὶ	Ἐκκλησίαι	ὑπὸ τὴν	Ἀρχιεπισκοπὴν,	190
	"	Ἱερεῖς	"	"	200
	"	Διακονοὶ	"	"	6

B) Ἀντικανονικαὶ Κοινοότητες·

1)	Βασιλείου	10-15
2)	Παντελεήμονος	2
3)	Ἀνεξάρτητοι, ἀναθόριστοι)	25-30
	ἢ κυμαινόμεναι	

Ἀριθμὸς ὑπεραρίθμων ἢ περιφερομένων ἄνευ θέσεως ἀντικανονικῶν "κληρικῶν" ἀνίσταται πάντως ὅπως ἀριετὰ σημαντικός.

Τὸν κ. Ζαφειτσάνον ἔχω καί ποτε νὰ τὸν ἴδω, χροῖται. Ἐάν τὸν βλέπετε, νὰ εἰπῇτε τοὺς χαιρετισμούς μου, παρακαλῶ.

Δυνάμεθα νὰ συναντηθῶμεν κανένα βράδυ καὶ νὰ τὰ ποῦμε, ἀρκεῖ νὰ μοῦ τηλεφωνήσῃς καμμιὰ μέρα καὶ νὰ συνεννοηθῶμεν· Ἀστόρια, 1653.

Ὑμέτερος
D.E. Bazán

1929
Ministers 241
Churches 226
Mile 289.000